

כניסה 18:40
יציאה 19:41

עליון

ויקרא

הפטרה: עם לו

המסע לפרשת השבוע

ז' סיון

תשפ"ה

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

הדפסת / הכנת לפית הליווי הרביעי

לזכרון עולם בהיכל הי
לאה חכמון בת מרים
ת.נ.צ.ב.ה
יעקב אסטרוק בן זהבה
ת.נ.צ.ב.ה
פחד פ - פרנסות ח - חיים ד - דמיונות

פרשת הנשיאים - יום
ז' - דרשת שבת הגדול
[מוקדם] ל"א צדקתך
ברכת הלבנה בדרך

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתבוך

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק תבונה
סס"ל נ"ג

"אדם כי יקריב מכם"

מבאר רש"י מדוע נאמר כאן לשון "אדם"? אלא ללמדנו
כשם שאדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו,
אף אתם לא תקריבו מן הגזל! אל הצדיק רבי מאיר
מפרמישלאן באו שני שותפים שפתחו עסק חדש ובקשו את
ברכתו של הרבי. נו... שאל הרבי ושטר שותפות יש לכם?
לא השיבו השנים. אם כן אמר הרבי אכתוב אני לכם שטר
שותפות... נטל הצדיק גיליון חלק וכתב עליו: א. ב. ג. ד.
לאחר מכן הגיש להם את הגיליון וברכם בהצלחה רבה.
הסתכלו בגיליון ותמהו השניים איזה נוסח שותפות הוא זה?
איננו מבינים דבר... בארבע אותיות אלה אמר הרבי טמון
יסוד הצלחת השותפות ביניכם שכן א. ב. ג. ד. הם ראשי
התיבות: אמונה ברכה, גניבה דלות!

שלום

לעילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלם בן מזל ואברהם

שבת

לעילוי נשמת כל מי שאין מי שיגידו עליהם קדיש ובכללן ניסים אלבס בן ברטה ומשה חכמון בן רינה

- ר' רחמים רובין
- יצקב בן להבה
- איציק הרוש
- זוהרה בת רחל
- שלמה בן ניסים
- שושנה בת ויקטוריה
- ברטה בת מרים
- מרים בת ברטה
- יצחק אביקאור
- שלמה בן שושנה
- אברהם בן שושנה
- משפחת ביבס ז"ל

יֵלְדֵי הַשָּׁבֵת יְלָדִים יְקָרִים!

"לא", ענה האיש, רועד מבכי, "אני באמת משלם תמיד את כל החשבונות והמסים, אבל לצערי הרב, אני כל-כך מתבייש – בעצם אני צריך לשלם יותר, וקבלתי הנחה אפילו שלא מגיע לי. עכשיו אני רוצה להחזיר הפול, ולבקש סליחה..."

"והתודה אשר חטא עליה" (ויקרא ה, ה)

יום אחד הגיע למשרד העירייה אדם, נגש אל הפקידים ופרץ בבכי. "אני מבקש מאד, אני מוכרח להיפגש עם קצין העיר", כך התחנן מעמק לבו. ראו הפקידים שהדבר כה חשוב לו, והסכימו לאפשר לו את הפגישה.

ברגע שבו נכנס לחדרו של קצין העיר, פרץ שוב בבכי גדול. הוא בכה כל-כך, עד שאף אחד לא הצליח להרגיע אותו. אחרי כמה דקות של בכי, הוא נרגע מעט ואמר: "באתי... בעצם... כדי לספר כמה אני מתחרט על כך שעברתי על החוק".

"עברת על החוק?" שאל הקצין, "מה הייתה העברה שלך?" ענה לו האיש בבכי: "שלוש פעמים במהלך השנה האחרונה נסעתי במהירות גבוהה מדי".

"נה?" לא הבין הקצין, "זה הפול?" "לא", ענה האיש, רועד מבכי, "אני באמת משלם תמיד את כל החשבונות והמסים, אבל לצערי הרב, אני כל-כך מתבייש – בעצם אני צריך לשלם יותר, וקבלתי הנחה אפילו שלא מגיע לי. עכשיו אני רוצה להחזיר הפול, ולבקש סליחה..."

"ומה עוד? בגלל מה אתה כל-כך בוכה?" רצה הקצין לדעת.

"אני גם כל כך מתחרט על שעברתי כמה פעמים את הכביש באור אדם. וגם... פעם זרקתי שקית על המדרכה..." כאשר שמע הקצין את רשימת החטאים שמנה האיש, הוא הסתכל עליו במבט מוזר. "אתה האדם היחיד שבא להתוודות על פאלו חטאים", אמר. "ובגלל זה תקבל ממני את הצטיינות!" ובכן, אין בימינו אנשים שילכו לבקש סליחה מהעירייה או מהממשלה על עברות כאלה, כי אפילו האנשים שיושבים בעירייה יכולים לפעמים לטעות ולהיכשל בפאלו עברות. אבל הקדוש-ברוך-הוא – שכלו אמת וצדק, צדיק וישר שאין בו עול – לפניו אנחנו עומדים ובוכים ביום הכפורים ומבקשים סליחה, כי אנחנו יודעים שלא עברנו סתם עברות על חוק של עירייה, אלא עברה שמלכלכת את הנשמה, שמרחיקה אותנו מבורא עולם. אנחנו מבקשים מהשם סליחה – והנשמה שלנו מתנקה. מתקרבים אנו אל הקדוש-ברוך-הוא באהבה רבה ובשמחה, הודות לזכות הנפלאה לבקש סליחה.

דרשו חז"ל שקשה הדבר על דעתו של אדם, איך הוא יכול לרצות שע"י הקורבן שהוא מביא לקב"ה על עוון שעשה, ינופר לו אותו עוון, כאילו הקורבן הוא ח"ו שוחד או מתנה. הרי הקב"ה אינו זקוק לדבר. הבורא הוא אינסוף אור, אינסוף שפע, מיטיב ומשפיע לכל, כי ממי יקבל? ח"ו לומר שיש לו איזה צורך או חיסרון.

יותר מזה, אחד מיסודות היהדות להאמין שאין הקב"ה גשמי ח"ו, אין לו דמות הגוף ואינו גוף, אם כן, מה שייך אצלו קורבן שהוא דבר מאכל וגשמי כל כך? חז"ל הביאו טעמים רבים לעניין הקורבן, אבל גם הוסיפו, כי יש בכך טעם שסודו עמוק מאוד שאין דעתנו מסוגלת להשיגו עד לגילוי התכלית בזמן ביאת משיח ב"ב. זכינו לחיות בדור בו מתגלים סודות התורה. כל אדם צריך להתבונן תמיד בכל החסדים והטובות שעושה עימו הקב"ה בכל עת ולראות שכל מה שנוצר וקורה הוא רק לטובתו. לכן ציווה הקב"ה שאם אדם חוטא, יחזור בתשובה ויביא קורבן. כשאדם היה מביא את הקורבן לכוהנים, הוא היה חייב כמובן לעשות חשבון נפש פנימי ולהרהר בתשובה. כמו כן, הוא היה מחויב לעמוד ולראות את כל מה שהכהן עושה לקורבן. הבהמה הייתה עוברת למעשה תהליך השווה לארבע מיתות של בית דין - הכהן היה מפיל אותה, כנגד סקילה, שוחט אותה, כנגד הרג, אוחז בגרונה, כנגד חנק, ולבסוף שורף אותה על המזבח, כנגד שריפה.

רבי אברהם חיים דוד סופר נפטר בשנת תרצ"ז הגאון רבי אברהם חיים דוד ב"ר יצחק לייב סופר, נשיא כולל גאליצ'א ומנהיג חברת 'מחזיקי חדת'. מגיל י"ג למד בישיבת פרעשבורג אצל דודו בעל ח'שבט סופר זצ"ל, אחר נשואיו עבר לגור בפוריסלב ונהל את הפירמה 'לינדנבוים' מורשת זקנו, וכן ירש את כס אביו כנשיא ארץ ישראל ומנהיג מחזיקי חדת. בשנת תרס"ז נבחר כנשיא כולל גאליצ'א, ונתקרב לחצר הקדש בעלזא, ובא להסתופף בצל רבותינו הקדושים מרן מהרי"ד ומרן מהר"א מבעלזא זי"ע.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו."

גתיכי אור

אוצר אהרב ניסיט י'ן

שלושה חודשים בלי המלוכה הפכו את איש – האמת לאדם אחר – תהרגו אותם, תשחטו אותם, כל מה שאתם רוצים תעשו, רק תנו מהר את המלוכה בחזרה, תחזירו אותי לשלטון... פרעה היה כפוי טובה כלפי יוסף הצדיק, והדרדר מיד גם לכפיות טובה כלפי הקב"ה, ר"ל.. פרעה ידע היטב שה' הוא האלוקים. יוסף הזכיר שם שמים בכל דבריו, והבהיר לפרעה שהקב"ה הוא המנהיג היחיד של העולם. השאיפה לכבוד היא אסון. קצת כבוד יכול לשבש את שכל האדם.

חזיון לאליה

"נפש כי תחטא ומעלה מעל בד' וכחש בעמיתו" [ה, כא]

רבי יעקב אורנשטיין, רבה של לבוב, שנודע כמקל בדיני איסור והיתר, נפגש בערב יום הכיפורים עם רבי הירצל, הדיין בעירו, ששמו הלך לפניו כמחמיר גדול. בשעה שנפרדו נתן לו רבי הירצל את ידו וברכו: ייתן השם וזכה כולנו בגמר חתימה טובה. העיר רבי יעקב אורנשטיין בחיוך: אתה חייב להרבות בתפילה יותר ממני. תמה רבי הירצל, וכי למה, השיב לו: שכן אני איני צריך להתיירא אלא שמא הכשרתי דבר איסור, וזוהי רק עבירה שבין אדם למקום, ועל כך יום הכיפורים מכפר. ואילו אתה כמחמיר, לעתים קרובות אתה עלול לאסור את המותר, וגורם הפסד לממונם של יהודים, וזוהי עבירה שבין אדם לחברו, ועל כך אין יום הכיפורים מכפר. [שמועות טובות]

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

המילה 'ויקרא', הפותחת את הפרשה, מתארת את פניית הקב"ה אל משה רבנו בעניין עבודת הקרבנות. אך מאחר שהיא נבחרה לשמו של ספר מרכזי בתורה, בהכרח שהיא צופנת בתוכה רעיון מרכזי הקשור לתורה כולה. מצאנו את המושג 'ויקרא' באשר לתורה כולה בהלכה הפסוקה בשולחן-ערוך, שאדם הקורא בתורה, אף אם אין הוא מבין דבר, מקיים את מצוות לימוד התורה. והלוא התורה היא חכמתו של הקב"ה, ומצוות לימוד תורה משמעותה להבין את דבריו? כיצד יכול אדם לצאת ידי חובת מצוות לימוד תורה על-ידי קריאה בלבד? ההסבר טמון במילה 'ויקרא', שהיא פתיחה חריגה לפניית הקב"ה אל משה. בדרך כלל נאמר "וידבר ה' אל משה", "ויאמר ה' אל משה". כאן לא נאמר מי הפונה, אלא דמות נסתרת – "ויקרא אל משה". אלא שדווקא

ההסתרות של הקב"ה מצביעה על נוכחות בולטת מאוד שלו, עד כדי כך שאין צורך לכוותו בשם. השם נועד לזהות את נושא השם ולהבדילו מאחרים, אך באומרנו 'ויקרא' ברור שאיננו נזקקים להסביר מי הקורא, שכן נוכחותו של הקב"ה ברורה ומוחלטת; הוא כאן. משמעותה של 'ויקרא', שנוכחותו של הקב"ה בחיי היהודי היא ברמה הגבוהה ביותר. דיי לומר "ויקרא", ואנו יודעים במי מדובר, שכן עצמותו של יהודי קשורה בעצמותו של הקב"ה. הדבר דומה לקריאה של אב אל בנו הקטן. הקשר ביניהם אינו נובע ממניעים שכליים, אלא ממקום עמוק ופנימי בנפש, מעל להיגיון. לכן גם אדם שאינו מבין דבר מדברי התורה שהוא קורא מקיים את מצוות לימוד התורה. אמנם התורה היא חכמתם ובינתכם", אך במהותה האמיתית היא חכמתו הבלתי-נתפשת של הקב"ה, היא עצמותו ומהותו. גם היהודי, במהותו ובעצמותו, הוא חלק א-לוה ממעל ממש, ולכן אין הוא זקוק לשכל כדי להתחבר עם הקב"ה. גם בשעה ששכלו אינו בשל להבין את מה שהוא קורא – הוא מתחבר עם התורה, דרך עצם נשמתו. בזכות ההתבטלות ביטוי לרעיון הזה נמצא גם בתורה שבעל-פה. הגמרא במסכת עירובין אומרת: "מפני מה זכו בית הילל לקבוע הלכה כמותם? מפני שנאחזים ועלובים היו, ושונים דבריהן ודברי בית שמאי, ולא עוד אלא שמקדימים דברי בית שמאי לדבריהם". אפשר להבין שצניעותם סייעה להם לפתח סברות כנות, אך מדוע נהגו להקדים את דברי החולקים עליהם לדבריהם? אלא שבכך הצהירו בית הילל, שאף שפסקי ההלכה נקבעים על-פי אמות מידה שכליות, עם זה, מהותה הפנימית של התורה היא למעלה מההיגיון. לכן ביטלו את דעתם בפני דעת בית שמאי, כדי לבטא שכל סברה אנושית בטלה ומבוטלת לפני מהותה הנשגבה של התורה, שהיא חכמתו של הקב"ה. גישה זו זיכתה אותם שההלכה נקבעה כמותם. (שיחות קודש)

מחמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני ורביעי מיד אחר ערבית עם הרב יהודה בר שלום שליט"א

הדפסת, הפצת, זכית בזיכוי הרבים

מכתב אל מנהיג

הגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל

טהרה תלויה בענווה

“וּיִקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה'” (א', א')

בווהר הקדוש (במדבר קס"ח ע"א בסופו) מבואר, שמי שהוא זעיר (קטן) – הוא רב (גדול), ומי שהוא רב – הוא זעיר. כעניין מה שאמרו חכמים (בבא מציעא פ"ה ע"ב): “כל המקטין עצמו בעולם הזה, זוכה ונוחל העולם הבא”. זו משמעותה של האות א' זעירא, הקטנה, המלמדת על גדלותו של משה רבינו.

אך יש לשאול: מדוע גדלות משה נרמזה רק בתחילת ויקרא, ולא לפני כן? יש להסביר זאת על פי דברי חז"ל על דיני הקרבנות שבראש ספר ויקרא: “יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים” (תנחומא צו סי' י"ד). דווקא בפרשה זו, המורה לאדם כיצד להגיע אל הטהרה, יש מקום לרמוז על מידת הענווה, לומר לך: אדם המבקש להגיע לטהרה – קודם לכל עליו להיות עניו. וזה נרמז בא' זעירא!

יהודי הוא חלק מאלוה ממעל

סיפור חסידי: מסופר על רב שהיו נאספים אליו החסידים בעת המועדים לחיזוק והתעלות. ניגש אליו פעם אחד החסידים, ואמר: אני רואה שהרבי מחבב מאד את החסידים. צר לי לומר, אך איני בטוח שזה מוצדק. הנהגתם של החסידים כשהם מגיעים אל הרבי היא כמובן מעולה, והם מקפידים על כל דבר שצריך להקפיד עליו כראוי. אבל אני רואה אותם גם בחיי היום-יום, במסחר בשוק, בחיים האמתיים. בזמנים אלה, הם אינם באותה הנהגה שהרבי רגיל לראות. שמא חיבה זו שהרבי מראה להם, מסתמכת על רושם מוטעה, על ההנחה שהם טובים יותר ממה שהם באמת? הרבי הגיב בשאלה: במה אתה עוסק? ענה אותו היהודי: אני סוחר רכבים. התוכל להסביר לי את העיסוק שלך? כן בוודאי, ענה החסיד והראה לו את הדגמים האחרונים ברכבים שלו, פירט את החידושים המטכנולוגיים הקיימים בשוק ואת ההבדלים בין הדגמים השונים. לסיום, הוא הראה לרבי את הדגם האחרון ביותר, שבימים אלו מיובא לארץ. כשראה הרבי שהחסיד בשיא ההתלהבות של ההסבר, הוא אמר בצורה יבשה: “איני רואה כאן שום דבר מיוחד”. אה רבי, אמר החסיד בהתלהבות, צריך להיות “מבין במכוניות”, רק מי ש”מבין” בכלי רכב, יכול לקלוט את היופי ואכן, אמר הרבי. צריך גם להיות “מבין” בנשמות של יהודים... יפה אמר הרבי. כדי לאהוב, צריך להיות “מבין”. אך מה פירוש הדבר? צריך להכיר במעלתה של הנשמה. צריך ‘לתפוס’ שהנשמה של יהודי היא ‘חלק אלוה ממעל’, ולכן, כולנו אחים, ואב אחד לכולנו - הוא אבינו שבשמים.

“באהבת ישראל נביא את הגדול”

“ויקרא” [א, א]

ויקרא, אלף זעירא. דווקא ה'אלף זעירא', ולא אותיות אחרות, כי הא' בעבודת ד' לדעת להיות עניו וזהו למעשה כל עניני הקרבנות, ההתבטלות. ודרך הצדיקים היה להיות בענווה, ומסופר מהרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע שכל יום היה לו מנין לתפילה לאחר כמה שעות של הכנה וידוע היה שלא נכנסים אליו בזמן ההכנות לתפילה. פעם אחת איכר שרצה להיכנס לרבי, הגיע בדיוק לפני תפילתו, והגבאי ר' אריה לא הסכים להכניסו לפני התפילה, האיכר התחיל לעשות צעקות, עד שעמער ר' מאיר את הקולות ויצא החוצה לשאול מה הקולות האלו, מיד ניגש האיכר ונכנס לדבר עם הרבי, ודיבר אתו הרבה זמן, אח"כ יצא מהחדר והרה"ק ר' מאיר סגר את חדרו והמשיך את ההכנות במשך הרבה זמן יותר מהרגיל, והמניין חיכו בחוץ, ולא הבינו על מה העיכוב הממושך. לאחר התפילה שאלו תלמידיו רבי מה יום מיומיי, ענה הרבי, בכל יום לפני התפילה אני מסתכל בעצמי איזה אדם שפל אני שהולך להתפלל לפני הקב"ה, ואיני ניגש לתפילה עד שאני רואה שאני השפל מכל האנשים בעולם הזה, אבל היום הגיע אלי איכר לפני התפילה והוא מגדל דבר אחר (הזיר), ואני הרגשתי שאני יותר ממנו, שהרי למצב של מגדל חזירים עוד לא הגעתי, אם כן לא יצאתי לתפילה כי לא הרגשתי שאני השפל מכל העולם, עד שחשבתי לעצמי שאם אני הייתי במצב כזה הרי לא הייתי נוסע בעגלה לבוא לשאול בעצת הרבי, א"כ שהוא מסוגל עוד להיכנס לאדם אחר, הוא במדרגה יותר ממני, על כן יצאתי לתפילה. באחת הפעמים שנסע ה"חפץ חיים" בענייני ישיבתו למוסקבה ביקש להסתיר ממקורביו וממיועדי את יום בואו לעיר, כדי שלא יבואו לקבל את פניו בבית הנתיבות, לאחר הגיעו שאלו אחד המקורבים המאוכזבים מדוע מנע מהם את הזכות לבוא ולקבל את פניו וליתן לו את הכבוד הראוי לתלמיד חכם כמוהו. כשגבת צחוק על שפתיו השיב לו ה"חפץ חיים" ואמר: “אין לי כל ספק כי כבודו אוכל “קוגעל” בשבת. אם יתאוה לאכול מן הקוגעל בים ישיעי תיעץ לו בוודאי בעלת הבית למעום משהו אחר במענה כי קוגעל אוכלים רק בשבת. סיים החפץ חיים ואמר כבוד זהו קוגעל ואותו אוכלים רק ביום שכולו שבת (בעוה"ב), והיה אם מאן דהו לא יוכל להתאפק ויאכל אותו בערב שבת (בעוה"ז) יאלץ להישאר רעב בשבת (“...מורשת אבות)

משלוח מנות מופלא שעת בין הערביים והערב רד על העירה ברדימשב. ליל תענית אסתר, כל תושבי היהודים מגיל מצוות עד גיל שיבה כאחד החלו נאספים בבית הכנסת לשמוע את קריאת המגילה מפיו של המרא דאתרא הלוא הוא ר' לוי יצחק מברדיצ'ב זיע"א, המכונה "סנוגורן של ישראל". בית הכנסת נתמלא חיש מהר מפה לפה. גם בעזרת הנשים, התאספו הנשים והבנות כדי לשמוע את קריאת מגילת אסתר. בעוד הקהל עומד להתחיל בתפילה, ניגש השמש אל הרבי, ולחש משהו לאוזניו. הרבי קם מכיסאו ויצא את בית הכנסת. הקהל כולו קם לכבודו והפנו מבטי השתוממות על דמותו האצילה של הרבי שנעלמה אט אט מהאופק. רבי לוי יצחק נכנס ללשכתו שהייתה סמוכה אל בית הכנסת, שם חיכתה לו אישה ובידה תרנגול. היא לא הייתה בטוחה בכשרותו של העוף, ורעדה לעצם המחשבה שהרב עלול להטריף את התרנגול שהשיגה לחג בעמל רב. "רבי" – אמרה האישה בקול בוכים – "רבי, אוי ואבוי לי! שאלה יש בתרנגול... רבי". הסתכל רבי לוי יצחק על התרנגול, חשב כמה רגעים ואמר: "התרנגול אינו כשר ואסור לאכול אותו". האישה הביטה על רבי לוי יצחק אובדת עצות. "רבי" "והיא יבבה האישה" רבי, בפרומותי האחרונות רכשתי תרנגול זה. בעלי חלוש וחולה וחשבתי שקצת מרק עוף ישיב את נפשו. גם הילדים משועשים לאכול מרק חם מעים ומזין. והנה, אוי ואבוי, שוד ושבר, נטרף התרנגול שלי. אוי ווי, מה אעשה עכשיו?" כך בכתה האישה. "אל דאגה, ביתי" ניסה הרבי להרגיע את האישה "השם יתברך עוזר תמיד לכולם, הוא יעזור גם לך". רבי לוי יצחק שאלה לשמה ולכתובתה, חיזקה בדברי אמונה ושלחה לשמוע את קריאת המגילה. לעומתה הוא הרבי לא חזר אל בית הכנסת, אלא לבש את מעילו ויצא לרחוב. בצעדים מהירים. פניו היו מועדות אל עבר ביתו. בבואו הביתה, הוציא רבי לוי יצחק מפה לבנה ובה הניח חלות, אוזני המן ופירות שונים. איש מלבדו לא היה בבית ורבי לוי יצחק חיפש עד שמצא סיר ובו תבשיל וצלחת עם דג ממולא. הוא לקח מכל הבא ליד ומילא את המפה הלבנה. כשהמפה הייתה מלאה בכל טוב וב"דברים טובים" למכביר, קשר אותה היטב, לקחה ויצא לדרך. הפעם פנה רבי לוי יצחק לעבר ביתה של האישה הענייה משמצא את בית האישה ונכנס פנימה. הגיע לאוזניו קול חלוש שבקע מחדרון קטן: "זו את, ביילה? מה היה עם ה'שאלה'?"... נשמעה קריאה מחלל הבית, היה זה בעלה החולה. "פורים שמחו! פורים שמח!" השיב רבי לוי יצחק לבעל הקול האלמוני "הנה, השם יתברך שלח לכם משלוח מנות! אכלו ושתו בשמחה". "אחר שהוציא הכול מהמפה וסידר על השולחן, חזר רבי לוי יצחק בצעד ים מאוששים שמח וטוב לבב אל בית הכנסת לקריאת המגילה אל הקהל הרב שציפה לו בקוצר רוח ובדאגה. הציבור בבית הכנסת חיכה בחוסר סבלנות לאחדים מהם אף הפריע הצום הם ציפו לאכול משהו עם כניסת הפורים משנכנס רבי לוי יצחק, התחילו מעריב. כמנהגו מדי שנה בשנה קרא רבי לוי יצחק בעצמו את המגילה ברטט באימה וזריאת כבוד. שנים רבות לאחר מכן סיפרו האנשים כי באותה שנה הייתה קריאת המגילה מיוחדת במינה. טוהר פני קדשו של רבי לוי יצחק האיר באור מיוחד, אור פנימי הנובע מפנימיות הלב האיר והשפיע גם על פני הסובבים כולם. אחר קריאת המגילה חזרו כולם לבתיהם, כאשר הגיע הרבנית אל ביתה מבית הכנסת, חיכתה לה הפתעה גדולה. היא נגשה אל עבר המטבח כדי להכין את הסעודה, ומה גדולה הייתה השתוממותה כאשר שום דבר לא נמצא במקום. אפילו אוזני המן הטריות נעלמו ואינם. אובדת עצות נכנסה אל חדרו של הרבי, אולם בראותה את פניו הקורנות, הבינה מיד מי גרם להיעלמותם של הדברים ויצאה חרש מן החדר. היא כבר תשתדל לסדר ארוחה כלשהי מן השיריים שנותרו. בס"ד תוך זמן קצר הוכנה סעודה לתפארת ***. מן העבר השני, בביתה של האישה הענייה שמחה וששון על הנס הפילאי שנעשה להם 'נס משלוח מנות מן השמים'. בוודאי היה זה אליהו הנביא זכור לטוב, שהביא לה מנות יפות כאלו, אמרה לכולן. אך יהודי ברדיצ'ב הבינו כי רבם מילא הפעם את מקומו של אליהו הנביא. ודאגו לשלוח משלוחי מנות לרבי לוי יצחק ביד רחבה. וגם את הענייה, לדיה ובעלה החולה לא שכחו. פורים שמח מעיו זה הפורים. זמו רב לא היה בברדיצ'ב.

תרפ"א - תשע"ד 1920-2013

מר"ן

בדורו של

בסדר "יעמך כלם צדיקים". רק שצריכין לזה התחזקות גדול מאד בכל אשר יעבר עליי

פרשתנו פותחת: "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר."

ובפרשת כי תשא נאמר: "וַיְהִי בְרֵדַת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וַשִּׁנֵּי לַחַת הָעֵדוּת בְּיַד מֹשֶׁה בְּרֵדְתוֹ מִן הָהָר, וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אֹתוֹ, וַיֵּרָא אֶהָרֶן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עֹר פָּנָיו, וַיֵּרָאוּ מִגִּשְׁת אֵלָיו". פניו של משה רבינו הפכו לפני להבים, כמו פני מלאך, והיו ישראל פוחדים לגשת אליו שמא ישרפו מהבל פניו. רבותינו במדרש אומרים, מנין זכה משה לקרני הוד בפניו? אלא שבשעה שעלה משה רבינו להר סיני, היה הקדוש ברוך מכתוב לו מה לכתוב בתורה, ומשה היה כותב, כי את כל התורה כתב משה על פי מה שאמר לו ה'. כאשר סיים משה את התורה, הגיע לסיום התורה במילים: "לְעֵינַי פָּל יִשְׂרָאֵל", אך הנה נותר מעט דיו בקולמוסו של משה רבינו, ומן הדיו הקדוש והמיוחד הזה (שכמובן יש כאן ענינים עמוקים), העביר הקדוש ברוך הוא על ראשו של משה, ומזה קרן עור פניו. אך עלינו לשאול, הרי כשאדם טובל את קולמוסו בדיו כדי לכתוב, הוא אינו יכול לקחת בדיוק את כמות הדיו שהוא זקוק לה לכתובת המכתב. ולכן תמיד ישאר מעט דיו בסיום. אך הקדוש ברוך הוא, הרי יודע בדיוק מה יש בתורה, ויודע בדיוק כמה דיו יש לשים בקולמוס, ואם כן כיצד זה שנותר מעט דיו בקולמוס. אלא שמשה רבינו היה ה"אשם" בדבר. שהרי משה רבינו היה עניו גדול, כמו שנאמר בתורה: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנְוִי מְאֹד", וכשאמר לו הקדוש ברוך שיכתוב "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", בלשון כזו של חביבות, שה' קורא לו, וכמו שנאמר במלאכים "וקרא זה אל זה ואמר", אמר משה רבינו בלבו, איך אכתוב על עצמי לשון כזו של חשיבות? הרי מתאים יותר שאכתוב "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", כמו שנאמר לגבי בלעם "וַיִּקְרָא אֶלְהִים אֶל בְּלַעַם", אך לא יכול היה לשנות ממה שאמר לו ה' לכתוב, לכן עשה את האות אל"ף שבמילה "ויקרא", עשה אותה קטנה, כדי שלא ישימו לב אליה מרחוק, ויהיה נראה כאילו כתוב "ויקר". ומאחר והקטין משה רבינו את האות אל"ף מחמת ענוותנותו, נותר מעט דיו של האות אל"ף בקולמוסו, ומהדיו הזה זכה משה רבינו לקירון עור פנים. שבת שלום

שומע תפילה

תשפ"ה

העלון לעילוי נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענתבי ז"ל בן מרסל ודוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת כל הנפלים על קידוש ה' ת. נ. צ. ב. ה

למנינים

2025

להחזרת החטופים בעזרת ה' במהרה

"אשר נשיא יחטא" [ד, כב]

לשון אשרי – אשרי הדור, שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו. [רש"י] לקהל המשתתפים בשמחת בר המצוה של אחד מילדי העיר בני ברק נכונה הפתעה: בפתחו של אולם השמחות נראתה לפתע דמות מוכרת. "הסטייפלר!" עברה לחישה מפה לאוזן. והכל קמו ממקומותיהם, מבקשים לחזות בהדרת פניו של הצדיק, אשר זה זמן רב אינו יוצא-מפאת חולשתו-מפתח ביתו. נרגשים במיוחד היו בני משפחתו של חתן השמחה, נרגשים ונבוכים כאחת, הן אין הם קרובי משפחה של רבי יעקב ישראל קנייבסקי. על מה ולמה זכו הם אפוא, כי הצדיק, ששנים רבות אינו משתתף אף בשמחות משפחתיות יגיע דווקא לשמחתם? עד מהרה התבררו הדברים. שכן, עם היכנסו לאולם השמחות בקש הסטייפלר לשוחח ביחידות עם חתן בר המצוה. נפעם לחלוטין שמע הנער מה בפיו של הצדיק הדור. ובתם השיחה, עזב האורח הנכבד את המקום. "מה אמר לך?" הקיפו הנוכחים את הנער, "מה אמר לך הסטייפלר?" נחנק מהתרגשות הצליח הנער לפלוט: "הוא בא לבקש ממנו מחילה".... הסתבר, כי אביו של חתן השמחה נוהג להתפלל בבית המדרש "לדרמן", בו התפלל הסטייפלר זצ"ל. בעת שהיה הילד כבן שבע שנים, נדמה היה לו, למרן זי"ע, כי הילד לומד בזמן התפילה. הוא גער בו על כך, ואחר כך התברר לו כי סידורו של הילד דומה היה לגמרא, והילד אמנם התפלל ולא למד. כיון שכך, חפץ הצדיק לבקש את מחילתו של הילד אך לפי שקטנים (טרם בר-מצוה) אינם בני מחילה – לא יכול לבקש את מחילתו. לפיכך בירר הסטייפלר זצ"ל מה שמו של הילד ומה גילו. שש שנים שמר את הדבר בליבו, ובהתקרב מועד בר המצוה של הנער, בקש לדעת היכן תערך שמחת המצוה. ומיד עם צאת הכוכבים, ביום בו מלאו לנער י"ג שנים והוא יצא מגדר "קטן", מהר הצדיק לבקש את מחילתו... [מעשיהם של צדיקים].

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

עיקר ומפל

מתוך עלון "שלום לעם"

טוב, בוא נסיים מהר וזהו", אמר ג'ימי והתחיל לצלם את הקבר מכל עבר, מה שהיה קצת קשה כי רובו כוסה באבק חדש שנפל כל כמה שניות מהתקרה המתפוררת. "אנחנו לא נספיק", אמר הנרי, "אני מאוד רוצה להנציח את ההישג שלנו אבל לא אם המחיר יהיה להיקבר כאן יחד עם המצביא המוקדוני שאלכסנדר הגדול איבד כאן לפני 2,300 שנה!" בעודו מדבר, נשמע פיצוץ רציני שהבהיר להם שפצצה נחתה על ההר אשר במרכזו הם נמצאים כעת. הכול סביבם רעד וכמה אבנים מפחידות וגדולות נפלו מלמעלה ונחתו סביבם.

"טובו" צעק הנרי, "אנחנו יוצאים עכשיו ושום חלום על כבוד עולמי לא ישכנע אותי אחרת!". אך ג'ימי נשאר איתן בדעתו. "לא השקעתי חמש שנות מחקר וחצי שנה של חפירה כדי לוותר על החלום הגדול שלנו – למצוא בהודו הדרומית קבר מוקדוני ולהוכיח לכולם את התיאוריה שלנו על מסע הכיבושים שלו. כל הכבוד המקצועי שלנו תלוי בממצאים שבקבר הזה!"

"עוד רגע אנחנו בעצמנו נהפוך לממצאים ארכי, אולוגיים בתוך הקבר הזה..." ענה הנרי כבכעס מהול בפחד, "אנחנו יוצאים מפה עכשיו ולא מעניין אותי אם תשנא אותי בגלל זה כל החיים!". במילים אלו תפס הנרי בכוח את ידו של ג'ימי שהיה חלש ממנו והחל למשוך אותו במהירות אל עבר פתח המערה חרף התנגדותו וצעקותיו. כשיצאו החוצה והסתווורו מאור השמש הבוהק הבחינו בשיירה של ג'יפים ועליהם לוחמים חמושים בלבוש אזרחי שנסעה ממש מתחת להר בו נמצאת המערה אותה חקרו. נראה היה כי היא מנסה לברוח משוני המטוסים החגים למעלה. הפעם הנרי וג'ימי ראו במו עיניהם את הפצצות המושלכות מטה ע

ל ידי המטוסים. אחת הפצצות נפלה ממש מעליהם על ראש ההר, האדמה רעדה ומפולת של אבנים נשמעה מאחוריהם. המערה נחסמה ולפי הרעש הם הבינו שכפי הנראה לא רק התקרה של פתח המערה קרסה אלא ייתכן והמערה כולה.

ג'ימי נעץ את מבטו בהנרי ולחש: "אני שונא אותך! אתה הכרחת אותי לצאת למרות שרצייתי להישאר שם עם הכבוד העולמי שלנו". הנרי ניסה לעכל את דבריו של ג'ימי ושמר על שתיקה. ג'ימי המשיך: "זאתה ידעת שאני אשנא אותך ובכל זאת הצלת את חיי. ולכן אני כל-כך אוהב אותך! אתה חבר אמיתי! עכשיו בוא נמצא דרך לברוח מעדה הקרב הזה ולחזור הביתה..."

בפרשתנו נאמר שאסור להקדיש שאור – כלומר, חמץ. חו"ל מסבידים שהשאור גורם לבצק לתפוח והוא משול לכבוד אשר גורם לאדם להרגיש 'נפוח' ומלא כבוד, בעוד שהקורבן שאנו מקריבים אמור לחנך אותנו להימנע ממרדף אחר הכבוד. פעמים רבות בחיינו אנו מסווגים מהכבוד ולא עמים לב למחיד שאותו אנו מוכנים לשלם: פגיעה בחבר, רמאות, הכוסח עצמנו לסכנה ועוד. לפעמים כדאי לשמוע לעצתו של חבר אמת, אולי הוא מצליח לראות דברים שאנו מתקשים להבחין בהם בגלל שהכבוד מסנוור אותנו ומסמא לנו את העיניים.

"אני לא מאמין!" מלמל הנרי ושפשף את עיניו בתדהמה, "סופסוף מצאנו..." לאט-לאט המלמול הפך לדיבור והדיבור הפך לצעקה אליה הצטרף גם ג'ימי: "מצאנו! מצאנו!" מרחוק נשמעו הדי פיצוצים אך נראה היה כי שני הארכיאולוגים הנמרצים כלל לא שמים לב לכך, הם היו מרוכזים לחלוטין בחתיכת האבן הענקית שהייתה מונחת לרגליהם ובימים האחרונים הסירו ממנה את החול והאבק שהצטברו עליה במשך אלפי שנים. "צדקנו כל הזמן", אמר ג'ימי בגאווה, "אני כבר מדמיין את הידיעה הזאת בעיתונים – שני חוקרים אמריקנים צעירים גברו על גדולי החוקרים באוניברסיטאות והוכיחו שאלכסנדר הגדול הגיע במסע כיבושי גם להודו הדרומית!". הנרי חייך והתקשה לבטא במילים את התרגשותו.

פיצוץ נוסף נשמע מרחוק, אך הפעם הם כבר לא היו אדישים. "שמעו", אמר הנרי, "זה הולך ומתקרר אלינו, אתה חושב שזה בטוח להישאר פה?". הם לא הופתעו מהפיצוצים שכן ידעו טוב מאוד מה קורה סביבם, אלא שהם לא חשבו שהקרבות יתקרבו אליהם עד כדי כך. "מדובר במלחמה בין הודו לבין המורדים ואין למורדים שום בסיס או מקום יישוב בקרבת המערה הזאת, אז למה שהם יגיעו לכאן בכלל? הרי ידענו מראש שזה אזור מסוכן ולקחנו את זה בחשבון. החלטנו שהסכנה לא כואת גדולה וההישג המדעי שנוכל להגיע אליו אם נחקור את המערה שמצא הרועה הוא יכול לשנות את חיינו, אז מה השתנה עכשיו פתאום? אתה שומע קצת רעשים אז אתה נבהל? נסיים לתעד את הקבר הזה, נעתיק את הכתב ואת הסמל המוקדוני המדהים הזה שמוכיח שצדקנו, נחכה שיפסיקו להפציץ וניסע הביתה לקבל את פרס האקדמיה!". למרות הנאום המשכנע הנרי היה עדיין לחוץ. אבל שניהם ידעו שלווותר עכשיו זה להפסיד את הכול. הם לא השלו את עצמם, היה ברור להם כי שני נושאי החמורים אותם שכרו אינם תמימים וברגע שיעזבו את המערה הם ימרו לבוזז אותה ולמכור את תכולתה לכל המרבה במחיר ללא שום הבנה או אכפתיות בענייני ארכיאולוגיה והיסטוריה.

פתאום היה פיצוץ חזק במיוחד וכמה ענני אבק נפלו מתקרת המערה. ג'ימי והנרי השתעלו מעט ומיהרו להאיר כלפי מעלה עם פנסיהם לראות אם תקרת המערה עדיין יציבה. מכיוון פתח המערה נשמעו צעקות באנגלית עילגת עם מבטא הודי כבד: "אנחנו בורחים מכאן, זה מסוכן מדי. אתם רוצים לבוא עכשיו וניקח אתכם או שנלך כבר ופשוט נשאיר לכם חמור אחד?". הנרי העיף מבט אל עבר ג'ימי אך הבין מיד ממבטו החד משמעי שלא תהיה שום התלבטות. הם יישארו כאן בכל מחיר.

כתב רבנו הארי"ז ז"ל

[פרי עץ חיים שער הנהגת הלימוד פ"א]

העוסק בתורה ומקשה ומתרחץ בכל כוחו, גורם להסיר הקליפה המכסית הלימוד היא מצד עוון האדם [זוהר ח"ג קכב]. וכשמסירה האדם על ידי לימודו, עליו נאמר [ישעיה ו ז] 'וסר עוונך וחטאתך תכופר'. והנה כשעוסק האדם בתלמוד, ומקשה ומתרחץ בכוח להבין ההלכה על בוריה ולהעמידה על אמיתתה, זהו המסיר הקליפה והזוהמה ממנו כראוי, דעל ידי ברור ההלכה על אמיתתה, מתקשטת שכנית עונו וחוזרת כשושנה רעננה וכל החוחים והקוצים הסובבים אותה [ח"א קלו] כרוץ יכרתון, וממילא האדם הגורם דבר זה לא תישאר בו הזוהמא.

אל תאמר נער אנכי. לך בכחך זה והושעת את ישראל!

הרבנות לאתי ואני מתחבטת
אני קורבן על אבא שלי?

בבית הקמחן כשמוגו כוס שנייה ב"סדר"
של פסח, פתח הבן ושאל: אבא, מה
נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, כשבכל
הלילות אין אתה פותח דלת לעני, הלילה
הזה אתה עומד וקורא: "כל דכפין ייתי
ייכול?" קם האב על רגליו והשיב: "עבדים
היינו לפרעה במצרים" ודרכיו דרכי מה
פרעה ואינו מקיים אף אני קורא ואיני
מקיים.

ספר ויקרא עוסק, ברובו, בתורת הקורבנות ובכוהנים המשרתים במשכן. יש קורבנות שהם בגדר חובה, ויש שהם רשות – לפי רצון המקריב וצרכיו. בפרשת ויקרא מדובר בסוגים אחדים של קורבנות: קורבן עולה - קורבן שמביא אדם לרצונו, על פי החלטתו החופשית, מן הבקר, הצאן או העוף. הקורבן הזה נשרף כולו על המזבח ולא נותר ממנו דבר לכוהנים. קורבן שקלמים – קורבן שבחלקו נשרף לגמרי על המזבח, חלק אחר שלו ניתן לכהן, וחלק נאכל על ידי מקריב הקורבן. קורבן חטאת – קורבן שמביא כל מי שחטא בשגגה, או נמקא, ונודע לו חטאו לאחר מכן. מטרת הקורבן היא לכפר על החטא. קורבן אָשָׁם - קורבן שמביאים חוטאים המתחרטים על מעשיהם, או אנשים שיש להם ספק האם חטאו או לא.

הרב
ראובן
אבא
אפי"ט"א

יהדות באהבה

לא לקרוא בשעת תפילה וקריאת התורה

הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

כבה נר מערבי,

כיצד ידע הבעל שם טוב שגור באוקראינה שהרב חיים בן עמר נפטר בירושלים?
בסעודה שלישית בשבת פרשת פנחס נמל

הבעל שם טוב (בעש"ט) את ידיו לסעודה, ולאחר מכן השתהה רגעים מספר ושקע בהרהורים. לאחר שאכל כזית מן החלה הפטיר: "כבה נר מערבי". תלמידי הבעש"ט לא הבינו את כוונתו, אך לא העזו לשאול לפשר הדבר, שכן רבם מייעט לדבר בסעודה שלישית. עם צאת השבת ניגשו אליו ושאלו אותו למה התכוון. הסביר להם הבעש"ט: "הנר המערבי הוא רבי חיים בן עמר, מחבר הספר 'אור החיים', ובעת הסעודה השלישית גיליתי שהוא נפטר". "כיצד ידעת זאת?" אמר הבעל שם טוב: "יש כוונה אחת בנמילת ידיים לסעודה, ובכל זמן נתון רק אדם אחד בעולם זוכה לה. כל ימיי השתדלתי להשיגה – ולא הצלחתי בכך, כי כוונה זו הייתה ברשותו של רבי חיים בן עמר. בעשה שנמלתי את ידי לסעודה שלישית, התגלתה לי כוונה זו, ומכאן נודע לי כי בעל 'אור החיים' כבר אינו בין החיים."

הקם בבוקר ונצרך לבית הכיסא (לחדר השירותים), האם ייטול ידיו תחילה, ויברך "על נטילת ידיים", ואחר כך ילך להתפנות, או שידחה את נטילת הידיים לאחר מכן?
השובה: הדבר ברור, שמי שהיה נצרך לנקביו באופן שאינו יכול להשהות עצמו (להתאפק) במשך מעט יותר משעה (שיעור הליוך פרסה, כלומר, שבעים ושתיים דקות), אינו רשאי להכיר בפיו שום דבר שבקדושה, ובכלל זה, שבודאי שאינו רשאי לברך "על נטילת ידיים", עד שיתפנה. ועל כן עליו לדון בשתי שאלות. ראשית נבאר, מה הדין כאשר נוקק לבית הכיסא, אך יכול להשהות עצמו במשך שבעים ושתיים דקות. האם ייטול ידיו ויברך ואחר כך יתפנה, או שנית, אם אינו יכול להשהות עצמו, האם ייטול ידיו בלא ברכה, ואחר כך יתפנה, ואחר כך יברך "על נטילת ידיים", ולאשר יצר, או שטוב יותר לדחות את הנטילה עד לאחר שיתפנה. **ולסיכום:** הקם משנתו, וצריך להתפנות לנקביו, אם אינו יכול להשהות עצמו שיעור של שבעים ושתיים דקות, יכנס מיד לבית הכיסא ויטול ידיו שנית, ויברך "על נטילת ידיים". ויש נוהגים ליטול ידיו בברכה, ואחר כך ילך לבית הכיסא. ויש אומרים שלעולם יכנס בתחילה לבית הכיסא, ואחר כך ייטול ידיו, ויברך "על נטילת ידיים", וכן יברך ברכת "אשר יצר".

הלכות – החפץ חיים
 כלל ו', סעיף י' אף על פי שקבלת לשון הרע אסור מן התורה, מכל מקום אמרו חז"ל שלחשש מותר. ובאור הדבר, שצריך לקבל את הדבר בדרך חשש בעלמא כדי לשמור את עצמו ממנו כדי שלא יגיע היזק על ידו. ולא יהיה אפילו בגדר ספק, ולכן מחויב עדיין להיטיב עם הנידון בכל הטובות שצוותה התורה, כי לא נגרע ערכו בעינינו לשום דבר, רק מותר לחוש ולא יותר. ולכן כל מה שמותר לחוש, זה רק במקום שיוכל לבוא לידי היזק לו או לאחרים. אבל בעניין אחר, אסור לחוש ללשון הרע ולהאמין בכלל.

